

Sygn. akt IV CNP 192/07

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi powoda

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 czerwca 2006 r., sygn. akt [...],

w sprawie z powództwa Z.P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojskowej Komisji Morsko - Lekarskiej, Wojskowej Prokuraturze Garnizonowej, Wojskowej Komisji Lekarskiej i A.S.

o zapłatę i ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 grudnia 2007 r.,

odrzuca skargę i odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania skargowego.

Uzasadnienie

Po sprecyzowaniu żądania, w pismach z dnia 17 października 2007 r. i z dnia 15 grudnia 2007 r., powód Z.P. wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego, którym została oddalona jego apelacja od oddalającego powództwo wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 28 czerwca 2006 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 k.p.c.). Jest więc co do zasady niedopuszczalna, jeżeli w sprawie strona miała możliwość zaskarżyć orzeczenie apelacją, skargą kasacyjną, skargą o wznowienie postępowania lub mogła skorzystać z innego środka.

Od tego unormowania ustawodawca wprowadził wyjątek przewidziany w art. 424¹ § 2 k.p.c. Na podstawie tej regulacji, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, naruszającego podstawowe zasady porządku prawnego, konstytucyjne wolności lub prawa człowieka, chociaż strony nie skorzystały skutecznie z przysługujących im środków, pod warunkiem, że jego uchylenie lub zmiana w innym postępowaniu nie jest już dopuszczalna.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie w sprawie wydanego począwszy od dnia 1 września 2004 r. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., I CNP 1/05, i uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III CZP 1/05. OSNC 2006, nr 5, poz. 78, której nadano moc zasady prawnej). Oznacza to możliwość wniesienia skargi od prawomocnych wyroków, nakazów zapłaty, postanowień co do istoty

sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym oraz od postanowień tzw. formalnych kończących postępowanie w sprawie.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale - jak podkreślono w literaturze - wyjątkowym w skali europejskiej. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Z tego względu wszystkie jej wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle.

Do nich między innymi należy uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia którego dotyczy (pkt 4). Uwzględnienie bowiem skargi i stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, ma charakter prejudykatu, gdyż stwarza możliwość dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie. Spełnienie tego wymagania polega na wskazaniu rodzaju i rozmiaru szkody. Wywód ten powinien także zawierać informację dotyczącą czasu jej powstania i określać związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem.

Nie jest spełnieniem tego wymagania ogólne, hipotetyczne odwołanie się - jak uczynił to skarżący - do krzywdy powstałej przez naruszenie jego dóbr osobistych, choć wyjątkowo szkoda niematerialna może stanowić podstawę skargi. Prawodawca bowiem nie ograniczył skargi w związku z rodzajem szkody.

Powód w obszernej skardze wyraźnie zastrzegł, że w sprawie nie dochodził „zapłaty”, gdyż brak podstaw prawnych do dochodzenia odszkodowania (por. k. 37 *werte* skargi). Podniósł, że zdarzenie wywołujące krzywdy moralne powoda nie wystąpiło w dniu wydania kwestionowanych decyzji Wojskowej Komisji Lekarskiej z dnia 7 listopada 1984 r., lecz było nim „rozpowszechnienie” ich bez wiedzy i zgody powoda w kwietniu 1985 r., tj. przesłanie tych dokumentów do jednostki wojskowej [...].

W takim wypadku aby skarga spełniała omawiany element konstrukcyjny, zadośćuczynienie pieniężne powinno być skonkretyzowane tak jak szkoda materialna, a więc należało więc przede wszystkim wskazać jego wysokość oraz

uprawdopodobnić, że krzywda została wyrządzona na skutek wydania zaskarżonego wyroku.

Poza tym skarżący w skardze zakwestionował podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku, stwierdzając że do niej nie można by zastosować wskazanych jako naruszone przepisów (por. k. 21 skargi). Następnie przedstawił odmienny - jego zdaniem rzeczywisty i prawdziwy - stan faktyczny sprawy. Tymczasem niedopuszczalna jest skarga oparta na zarzutach dotyczących ustalenia faktów, lub oceny dowodów.

Z tych względów skarga podlegała odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).